

VERSLAG

Vergadering
gecombineerde commissies
17 juni 2020
in de Raadzaal

Index verslag vergadering gecombineerde commissies
17 juni 2020

1.	Mededelingen van en vragen aan burgemeester Broertjes en wethouders Voorink, Scheepers, Wolthers, Kuipers, Heller en Walters	3
2.	Burgerinitiatief (BIV) burgerparticipatie, speerpunt voor de toekomst Hilversum	3
3.	Strategie spoorgebied 2040 (Sleutelgebied)	3

GECOMBINEERDE COMMISSIES

Aanwezig bij aanvang:

Voorzitter: mw. B. Verweij.

Griffier: P.M.H. van Ruitenbeek

fracties: Hart voor Hilversum: M.E. Eerenberg; D66: mw. M.I. van Vliet; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: E.J. Kruijswijk Jansen; ChristenUnie: T. Pelsma; PvdA: mw. J. Kalk; SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: H.P. Blok; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels.

College: F.G.J. Voorink, wethouder.

De voorzitter:

- opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen welkom.

1. Mededelingen van en vragen aan burgemeester Broertjes en wethouders Voorink, Scheepers, Wolthers, Kuipers, Heller en Walters

Vragen van de PvdA over houdbaarheid gemeentefinanciën en lobby richting Rijk en VNG

De vragen zullen in de commissievergadering van 18 juni beantwoord worden.

2. Burgerinitiatief (BIV) burgerparticipatie, speerpunt voor de toekomst Hilversum (0.0)

3. Strategie Spoorgebied 2040 (Sleutelgebied)

Woordvoerders

fracties: Hart voor Hilversum: M.E. Eerenberg; D66: mw. M.I. van Vliet; VVD: mw. H.M.G.J. van de Linde; GroenLinks: J.A. van Waarden; CDA: E.J. Kruijswijk Jansen; ChristenUnie: T. Pelsma; PvdA: mw. J. Kalk; SP: P.H.J.R. van Rooden; Leefbaar Hilversum: mw. J. van Oostveen; Hilversums Belang: H.P. Blok; Democraten Hilversum: J.E.M.G. Göbbels.

College: F.G.J. Voorink, wethouder.

De voorzitter:

- deelt mee dat de insprekbijdragen van de dames Verweij en Barnstijn bij de stukken zijn gevoegd.
- merkt op dat de voorstellen onder 2 en 3 in gezamenlijk behandeld worden, maar daarop afzonderlijk geadviseerd moet worden.

Hart voor Hilversum:

- is blij dat wijkverenigingen tijd en moeite hebben gestoken in het burgerinitiatief;
- wil ook graag een zo breed mogelijke groep van betrokkenen, buurten, ondernemers, jeugd, ouderen etc. en sluit zich aan bij de op 16 juni gemaakte opmerking van Leefbaar Hilversum;
- wil redelijke en voldoende middelen beschikbaar stellen om een gedegen participatieproject mogelijk te maken; het al dan niet door de gemeente voldoende middelen beschikbaar stellen mag het participatieproces niet beïnvloeden; in dit geval is het niet zo dat wie betaalt bepaalt;
- vindt het moeilijk om de scenario's aan te houden en vraagt of daarmee de samenwerking met de MRA over het sleutelgebied of het raadsvoorstel over de scenario's wordt bedoeld;
- was in december met andere partijen in de raad positief over het sleutelgebied en het met externe deskundigen ontwikkelen daarvan;
- heeft regelmatig betoogd dat bouwen langs het spoor heel ingewikkeld is en dat het college een ervaren extern bureau daartoe moet inschakelen; zij heeft die mening nog steeds;
- hecht belang aan eenduidige cijfers en sloot zich bij de PvdA aan die zei dat het fundament en het startpunt van de planvorming goed becijferd waren;
- erkent dat bij verdichting van wijken ook het voorzieningenniveau op peil moet blijven, wat de fractie 'intelligent verstedelijken' noemt;
- vindt samenwerking met de MRA over het sleutelgebied in principe zinvol en nuttig;

- constateert nu dat een heleboel partijen achterstand ervaren, wat zich o.a. uit in veel technische vragen, veel stukken in de krant en veel zorgen bij organisaties over het proces en de snelheid daarvan; vindt dat geen goede basis voor het participatietraject;
- vernam in de commissievergadering van 16 juni veel kritische opmerkingen van insprekers over burgerparticipatie en zorgen over het project;
- vindt actieve burgerparticipatie heel belangrijk, in welk proces de gemeente zal moeten groeien, mede omdat de wetgever met meer wetgeving daarvoor komt;
- doet een beroep op de wethouder om het scenariovoorstel aan te houden en ondertussen het participatieproces te optimaliseren, met daarin opgenomen uitdagingen van Hilversum, uitdagingen op het gebied van mobiliteit en duurzaamheid, economische ontwikkelingen, woningbehoeften en de bijdrage aan de oplossing het landelijke probleem;
 - o de **SP** vraagt of Hart voor Hilversum de ambitie van 6.000 tot 10.000 woningen steunt; **Hart voor Hilversum** slaat die vraag nog even over;
 - o de **PvdA** is benieuwd of Hart voor Hilversum besluitvorming over scenario's wil uitstellen totdat aan de voorwaarden over participatie is voldaan; **Hart voor Hilversum** bevestigt dat;
 - o de **VVD** vraagt waarover Hart voor Hilversum dan met bewoners in gesprek wil gaan als er voorlopig geen scenario's meer zijn; **Hart voor Hilversum** hoorde dat voor de bewoners de schakstukken van scenario's in de weg staan; de **VVD** vernam van de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) het advies om het participatieproces met behulp van een kader invulling te geven en vraagt waarom Hart voor Hilversum dat advies afwijst; **Hart voor Hilversum** wil het participatieproces zo vrij mogelijk ingaan, waarbij scenario's van tafel moeten als die inwoners in een hoek duwen; inwoners moeten vertrouwen hebben dat er naar hen geluisterd wordt; de **VVD** meent dat de gemeente de regie moet nemen en vraagt hoe Hart voor Hilversum dat wil laten doen; **Hart voor Hilversum** vindt dat detailvragen en wijst erop dat de gemeente niet bleu is in participatieprojecten, zoals bij gebied 1221;
 - o het **CDA** constateert dat participatie volgens Hart voor Hilversum moet leiden tot een visie op Hilversum; **Hart voor Hilversum** beaamt dat het daar inderdaad op neerkomt; de **PvdA** stelt vast dat Hart voor Hilversum participatie vanaf het nulpunt wil; **Hart voor Hilversum** reageert dat de gemeente en insprekers kennis inbrengen; uiteindelijk komt er daardoor een breder gedragen voorstel, omdat de gemeente naar insprekers luistert;
 - o **Democraten Hilversum** vraagt waar volgens de VVD in de taakomschrijving van de ARK staat dat ze de raad moet adviseren over burgerparticipatie; de **VVD** kent de taakomschrijving van de ARK niet uit haar hoofd, maar kent die als een betrokken en actieve commissie die de raad terzijde staat bij het vinden van een weg omtrent de Omgevingswet; participatie is een belangrijk en integraal onderdeel van de nieuwe Omgevingswet en zij zou het een heel slecht signaal vinden als de ARK zich niet zou uitlaten over participatie; **Democraten Hilversum** deelt die mening niet;
 - o Het **CDA** vraagt tot wanneer Hart voor Hilversum het voorstel wil laten aanhouden en of dat is totdat het burgerparticipatieproces met het opstellen van een visie is afgerond; **Hart voor Hilversum** beantwoordt die vraag bevestigend en ook kunnen er bij het participatieproces andere kaders uitrollen;
 - o de **SP** stelt dat de VVD in het verleden heel andere uitspraken over de ARK heeft gedaan en stelde dat die adviezen zou geven over zaken waarover ze niet ging; de fractie vraagt wie het uitgangspunt moet bepalen en of de raad dat is; de SP wil daartoe eerst de inwoners raadplegen; de **VVD** wil dat ook doen; de kaderstellende rol ligt ook bij de raad; er is al participatie geweest en afgesproken is bij dit grote en complexe onderwerp een tussenstap te zetten om een kaderstellende uitspraak te kunnen doen; zij wil effecten van bepaalde keuzen in beeld krijgen en bezien hoe daarmee te schuiven is; vervolgens kan in het najaar een visie op Hilversum komen, samen met inwoners gemaakt; dan is echter wel huiswerk te doen door het college; graag wil zij dan weten wat de kaders zijn op basis waarvan het college het huiswerk moet doen;

- **Leefbaar Hilversum** vraagt of er volgens Hart voor Hilversum een verschil is tussen kaders en scenario's; volgens **Hart voor Hilversum** ligt dat eraan hoe inwoners dat ervaren;
- **D66** zit participatie ook hoog en vraagt waarom Hart voor Hilversum het voorstel niet amendeert als zij dat niet goed vindt, in welk amendement kan worden aangegeven hoe participatie moet plaatsvinden; **Hart voor Hilversum** doet dat niet vanwege moeite met het proces; er is sprake van een fundamenteeler probleem aan de voorkant;
- wil graag door met de samenwerking met de MRA en die vragen om meer tijd.

Het CDA:

- dankt de indieners van het burgerinitiatief en begrijpt hun zorgen;
- stelt veel aangegeven problemen te herkennen: een tekort aan woningen voor modale inkomens; veel verkeersknelpunten; schaarse ruimte binnen de bebouwde kom en te waardevolle ruimte buiten de bebouwde kom;
- vindt het lastig dat de oplossing volgens het college alleen het bouwen van 6.000 tot 10.000 woningen kan zijn;
- vraagt wat Hilversum zo uniek maakt dat zij problemen niet anders kan oplossen en wat dat zegt over kleinere gemeenten met minder financiële armslag;
- informeert waarom 2.000 of 4.000 woningen niet voldoende zijn;
- ziet als rode draad bij de sprekers het niet bij keuzes betrekken van ondernemers, inwoners en het maatschappelijke middenveld en niet eerst een gezamenlijke visie, opgave en een daarbij passende route vaststellen;
- las in het coalitieakkoord partners en inwoners zoveel mogelijk en zo vroeg mogelijk bij plannen en projecten te betrekken en het door de gemeente steeds meer als netwerkpartner handelen; de coalitie zegt in dat akkoord blij te zijn met de inbreng van inwoners en te luisteren naar hun ideeën;
- heeft graag een reactie van het college waarom meepraten en meedenken vanwege corona niet mogelijk is en het besluit genomen moet worden om mee te dingen naar de gelden uit het MIRT; corona heeft veel roet in het eten gegooid qua proces, maar kan niet de enige reden zijn;
- informeert naar de visie op Hilversum;
- meent dat de weinige bijval te maken heeft met een onvoldoende stip op de horizon en welke de aanvaardbare routes zijn; zonder visie is er geen plan mogelijk;
- heeft de zorg dat er zonder heldere visie ondoordachte besluiten komen waarvan de consequenties onvoldoende in te zien zijn; daardoor zijn plannen onvoldoende uit te leggen aan Hilversummers; gevraagd wordt of het college die zorg erkent;
- informeert hoe de Hilversummer bij de scenario's betrokken wordt;
- vraagt waarom het college ervoor kiest de uitwerking van het sleutelgebied alleen door de gemeente Hilversum te laten plaatsvinden;
- meent dat 6.000 tot 10.000 woningen enorm is en vraagt of dat hoogbouw wordt en hoe dat vasthoudt aan de principes van de tuinstad;
- informeert naar het effect van inbreiding op de buitenruimte; in de afgelopen maanden was er al toegenomen gebruik van de natuur, wat nog meer zal worden bij 22.000 extra inwoners;
- vraagt waarop de stelling is gebaseerd dat nu besluitvorming nodig is omdat anders de MIRT-gelden worden misgelopen;
- is van oordeel dat de pot met geld er ook nog zal zijn na de Kamerverkiezingen van 2021 en die dan zelfs gegroeid zal zijn; dan zou men eerst een visie moeten maken; wellicht is het een alternatief op eigen kracht geld en middelen bij elkaar te halen;
- wil helder krijgen hoe iets dat niet goed gerealiseerd kan worden toch te realiseren is;
- vindt heel veel nog onduidelijk en afhankelijk van onzekerheden, dus onvoldoende basis om tot besluitvorming over te gaan.

D66:

- stelt de woorden participatie, integrale aanpak en kwaliteit in haar bijdrage centraal;

- vindt draagvlak voor Hilversum 2040 van belang en wil daarom goede participatie vormgeven;
- wenst de aanpak laten gaan over heel Hilversum en ook groen, werk en duurzaamheid;
- deelt de zorg van het college dat de gemeente de bestaande opgave zelf niet goed aan kan; bij het bepalen van de aanpak staat kwaliteit bovenaan; de fractie denkt vanuit de kwaliteit van Hilversum, de cultuurhistorie, het groen en de wijken;
- vindt het aantal woningen de uitkomst van een proces en niet een doel op zich;
- wil niet het grote scenario, maar ook niet het kleinste, wel het scenario dat volgens heel Hilversum het beste is voor Hilversum;
- vindt het goed scenario's naast elkaar te zetten om de discussie aan te gaan;
- kenschetst scenario's als bouwstenen om de goede discussie aan te gaan;
- stelt dat het voeren van het gesprek met inwoners urgent en belangrijk is en dankt het college voor het preadvies op het burgerinitiatief; de stad moet bereikbaar blijven, met voldoende banen, sportvelden en betaalbare woningen; er is schatplicht aan Dudok; men moet balanceren tussen een lokaal proces, het Rijk en het MRA-proces, waarbij het gaat om heel Hilversum, zodat het gaat om de omgevingsvisie;
- heeft nog een jaar de tijd om het goede gesprek met elkaar over de omgevingsvisie aan te gaan; het burgerinitiatief geeft aan dat gesprek een goede slinger; de fractie is ook positief over beslispunten 2 en 4 van het initiatiefvoorstel;
- begrijpt dat initiatiefnemers budget nodig hebben voor adequate middelen en ondersteuning, maar dat geldt ook voor andere samenwerkingsverbanden en groepen in de samenleving; centrale afspraken zijn dan ook nodig; het college geeft echter geen uitsluitel over het besluit zelf en zij vraagt of men er van kan uitgaan dat partijen vanaf 1 juli tot een vergelijk komen over waarvoor en hoeveel budget nodig is en dat financiering uit het bestaande budget kan;
- is het met het college eens dat het belangrijk is om aan tafel te blijven bij de MRA over het sleutelgebied; als de besluitvormingsdatum in november in beton is gegoten moet de gemeente zich daartoe verhouden;
 - o de **ChristenUnie** vraagt waarom D66 niet eerst een goede mobiliteitsvisie en participatie wil en pas daarna met de MRA gaat praten; **D66** wil scenario's laten uitwerken vanwege input voor de omgevingsvisie met een besluit in juni 2021 als horizon voor Hilversum 2040, waarbij kaders uit de mobiliteitsvisie, woonvisie etc. gelden;
 - o de **PvdA** ziet het budget voor initiatiefnemers als onderdeel van het spel tussen machthebbers en inwoners; **D66** wil daarover afspraken maken hoe men samen het proces ingaat; als bewonersgroepen met de gemeente afspreken hoe het participatieproces gaat lopen en wordt ingericht, dan kunnen er tevoren afspraken komen welke budgetten daarbij horen; de **PvdA** heeft op 16 juni sprekers gehoord dat dat proces juist het probleem is en vraagt hoe D66 dat wil laten repareren; **D66** denkt daarover in het raadsvoorstel goede afspraken met het college te kunnen maken;
 - o het **CDA** ziet het risico dat de aanmelding bij de MRA op basis van scenario's en de visie niet op elkaar aansluiten en vraagt wat D66 vindt van de beantwoording van de technische vragen waaruit blijkt dat de MIRT-pot na de Kamerverkiezingen € 1 miljard groter is; **D66** wacht daarover het collegeantwoord af; de voorlopige voorkeur is een brokstuk voor gesprekken met de samenleving uitmondend in een omgevingsvisie; volgens het **CDA** is eerst een visie nodig; **D66** wil beide om bij de MRA aan tafel te kunnen blijven voor het sleutelproject; zij wil snel aan tafel voor de grote budgetten gaan;
 - o de **SP** heeft het idee dat D66 een ander beeld heeft van de inhoud van de scenario's, omdat daaraan 6.000 tot 10.000 woningen vastzitten; er is geen scenario om minder te bouwen; de raad zou het dus eerst over het aantal woningen moeten hebben; **D66** geeft nu geen antwoord op het gewenste aantal woningen en dat is uitkomst van de discussie over de kwaliteit; het gaat haar erom met elkaar te spreken over de goede kwaliteit van Hilversum in 2040; in de tussentijd kan een voorlopige voorkeur uitgesproken worden om aangesloten te blijven bij de MRA; de **SP** wijst erop dat er de keuze is tussen een tuinstad of metropool; de keuze van tuinstad is er echter niet;

D66 wil zo snel mogelijk brokstukken beschikbaar hebben om een goede discussie aan te gaan;

- **Hilversums Belang** stelt vast dat de raad moet kiezen tussen 6.000 en 10.000 woningen, zodat de gemeente altijd vastzit aan 6.000 woningen; er is echter maar een gemeentelijke plancapaciteit van 3.000 woningen en zij vraagt wat **D66** daarvan vindt; **D66** herhaalt dat kwaliteit voor haar het uitgangspunt is, als goede kwaliteit minder dan 6.000 woningen betekent, dan is het beslispunt te amenderen; plannen ontwikkelen zich over jaren en dat zal het college met voorstellen laten zien;
 - de **ChristenUnie** vraagt hoe **D66** terugkijkt op de sprekers in de commissievergadering van 16 juni en de beschikbare locaties voor het toevoegen van woningen; **D66** leest dat de coalitie van plan is om de participatie op de omgevingsvisie weer op te pakken; mensen zijn teleurgesteld dat goede participatie over de omgevingsvisie gestopt moest worden; zij wil de productie van 1.000 woningen halen;
 - **Leefbaar Hilversum** vraagt zich af of de scenario's handvatten voor het gesprek moeten zijn; wellicht moet technische kennis de input zijn voor het gesprek, zodat men met bewoners vanuit de inhoud gaat kijken naar de bouw van woningen; dan gaat men een open traject in met bewoners en college; **D66** wil de kwaliteitsdiscussie aangaan over woningen, werk, voorzieningen en alles wat Hilversum Hilversum maakt; dan helpt het om cijfers naast elkaar te leggen;
 - de **PvdA** meent dat **D66** pleit voor het voorleggen van verschillende scenario's en vraagt waarom zij dan toch kiest voor een voorkeursscenario; het **CDA** las dat het college zegt bij minder dan 6.000 woningen niet meer aan tafel te zitten bij de MRA; **D66** stelt dat het voorkeursscenario nodig is om in de race te blijven voor de MIRT-gelden; wellicht moet er een scenario bijkomen;
- wil laten zorgen voor een goed verwachtingenmanagement in helder Hilversums;
 - vindt de beslispunten niet in evenwicht met het preadvies van het college en wil drie kernwaarden beter tot hun recht laten komen, waarover zij een amendement wil indienen.

De **ChristenUnie**:

- constateert dat nu wordt ingezet op heel veel woningen en leest te weinig terug over werkgelegenheid en infrastructurele oplossingen;
- valt het op dat woningcorporaties willen ontwikkelen met eigen geld; de gemeente heeft van heel veel panden de sleutel in handen, zodat zij mogelijkheden heeft laten lopen;
- ziet de autonome groei moeilijk tot stand komen en maakt zich daarover zorgen;
- is van mening dat er eerst een goede mobiliteitsvisie moet komen, waarmee veel meer te bereiken is;
- voelt zich over de vormgeving van het proces wat ongelukkig;
- stelt dat de gemeente de grote woningbouwopgave zelf in de hand heeft gewerkt en zit die irritatie ontzettend hoog;
- is benieuwd hoe het college aankijkt tegen de volgorde van het proces; wellicht neemt men te snel een aantal besluiten;
- ziet een visie aan de besluitvorming ontbreken;
- informeert welke kansen er zijn om het proces om te draaien, zodat er eerst een (omgevings)visie en goede burgerparticipatie zijn, waaraan kaders mee te geven zijn;
- vraagt hoe het college denkt de juiste kaders te kunnen vast te stellen;
- is benieuwd hoe het college aankijkt tegen werkgelegenheid en praktijkscholen;
- vraagt hoe het college aankijkt tegen sloop en nieuwbouw en het verbeteren van het woningbezit;
 - **GroenLinks** deelt de wens om te bouwen en vraagt hoe de ChristenUnie kaders daarvoor wil meegeven; de **ChristenUnie** denkt geen scenario's zonder visie te kunnen opstellen; eerst moet er dus een visie zijn, die de raad nog niet heeft vastgesteld; ook zou er al een mobiliteitsvisie moeten zijn.

De **VVD**:

- herinnert eraan dat het voor sommigen een verrassing was dat Hilversum als sleutelgebied was aangemeld; er zijn echter sinds december tientallen krantenartikelen en een aantal bijeenkomsten geweest waarin daarover is gecommuniceerd;
- wijst op eigen verantwoordelijkheid van inwoners om zich te informeren en kan het zich overvallen voelen van mensen niet rijmen met alles wat er op stapel stond; de **SP** heeft de indruk dat insprekers in december waren overvallen door de berichtgeving over deelname van Hilversum aan het sleutelgebied;
- stelt vast dat participatie in de praktijk heel lastig blijkt en het gevoel van zich overvallen voelen van mensen door informatie moet worden meegenomen bij het proces rondom de Omgevingswet;
- memoreert dat het sinds december de bedoeling is geweest te doen aan kaderstelling en daarna participatie; de **ChristenUnie** verbaasde zich over het door de VVD hard aanvallen van de insprekers op 16 juni en vraagt hoe die wenst om te gaan met participatie; de **VVD** neemt mensen serieus en treedt die ook serieus tegemoet door hun verhaal kritisch tegen het licht te houden; als mensen een verhaal vertellen dat niet klopt en als men daar niet tegenin gaat, dan krijgen die verhalen de status van waar; de **PvdA** vraagt de VVD geen insinuaties meer te doen naar aanleiding van inspreekreacties; de **VVD** is het daarmee niet eens;
- weet niet waarom sommigen het gevoel hebben buitenspel te staan;
- constateert dat het met de raad afgesproken plan van aanpak wordt uitgevoerd;
- vindt het prettig als het college de raad meeneemt in denkrichtingen en overwegingen, zodat duidelijker wordt hoe een bepaalde keuze tot stand komt;
- constateert dat de raad qua proces precies krijgt wat is besteld, met een beetje vertraging vanwege de coronacrisis; de **PvdA** vraagt de VVD waarom dan in januari een motie is ingediend over grip op visie op strategie, die op verzoek van het college is aangehouden vanwege de toezegging om zich daarmee serieus bezig te houden; de **VVD** verwondert het dat haar wordt gevraagd naar die motie, omdat zij die niet mede heeft ingediend;
- hoort in alle bijdragen wat het sleutelgebied losmaakt en wil aangeven hoe zij dat ziet;
- vindt het sleutelgebied geen doel, maar een middel; een gebied dat hulp van het Rijk nodig heeft om problemen op te lossen die een gemeente niet alleen kan aanpakken; dat gebeurt via overlegstructuren zoals het MIRT en de MRA; dat zijn mooie voorbeelden van de Nederlandse bestuurlijke polder;
- vindt een sleutelgebied een heel belangrijk middel om zaken voor elkaar te krijgen die in je eentje niet lukken;
- merkt op dat de omgevingsvisie afspraken van de raad bevat over kaders waarbinnen Hilversum zich kan ontwikkelen; de daadwerkelijke ontwikkelingen gebeuren door mensen, ondernemers, initiatiefnemers, investeerders en het maatschappelijke middenveld;
- is voor het afwegen van tegenstrijdige belangen in het algemeen belang;
- is van opvatting dat het goed is om de richting te bepalen hoe de toekomst van Hilversum eruit ziet;
- zet in om Hilversum tuinstad in het groen, hart van het Gooi en mediastad van Nederland te laten zijn;
- herinnert aan afspraken in het coalitieakkoord over het investeren in Hilversum, zoals in een integrale verkeersvisie, aandacht voor wonen en werken en verdichting in de buurt van OV-knooppunten;
- is het duidelijk geworden uit analyses ten grondslag liggend aan het omgevingsvisieproces dat Hilversum moet versterken om ervoor te zorgen dat het een fijne plek om te wonen blijft, daarom is een blik vooruit nodig; de coronacrisis is een extra reden om door te pakken met investeren;
 - o **Democraten Hilversum** stelt dat voor groeien men eerst moet luisteren naar de bevolking; de **VVD** vindt het nodig dat Hilversum zich versterkt om gezond, sterk en welvarend te zijn
 - o de **SP** leest in punt 4 van het besluit dat het sleutelgebied wel een doel op zich is; de **VVD** is niet gelukkig met de formulering in het besluit en wat haar betreft is een sleutelgebied een middel; zij wil in beeld krijgen wat Hilversum nodig heeft en kan niet zeggen welk aantal woningen dat is; wel wil zij het middel van het MRA-

- sleutelgebied open houden totdat bekend is of de gemeente al dan niet ondersteuning nodig heeft;
- de **ChristenUnie** is benieuwd hoe de VVD terugkijkt op het aanwijzen van inbreidingslocaties die zij wil stimuleren; de **VVD** heeft ambities en wil graag de juiste keuzen maken over woningbouw; heel graag wil zij kwalitatief voor doelgroepen bouwen; de **ChristenUnie** vraagt de VVD welke voortgang is geboekt; de **VVD** ziet dat wethouder Heller voortvarend is gestart en wil samen met hem en de raad de Woonvisie en ambities vorm geven; uiteindelijk moet de omgevingsvisie het werk worden waarin verkeersvisie en woonvisie terugkomen;
 - **Hilversums Belang** vraagt de VVD of bij instemming de gemeente vast zit aan minimaal 6.000 te bouwen woningen en hoe zij dat rijmt met maximaal 3.000 mogelijk te bouwen woningen; de **VVD** reageert dat het college denkt een voorzet te moeten doen van tussen de 6.000 en 10.000 woningen en zij heeft meer informatie nodig om dat gesprek te kunnen voeren; het aantal woningen is een gevolg van het gesprek over opgaven en niet de inzet van de discussies; er is input nodig om te bepalen wat Hilversum nodig heeft om er in de toekomst tegemoet te gaan; bij meer dan 3.000 benodigde woningen moet men buiten de plancapaciteit gaan denken;
 - het **CDA** vraagt hoe de VVD de snelheid van de woningbouwproductie van het college de afgelopen twee jaar beoordeelt en of zij denkt dat inwoners een eerlijk speelveld hebben bij het uitwerken van scenario's; een flink aantal insprekers voelt zich besodemieterd, omdat zij te maken krijgen met 1.500 woningen in plaats van 1.000 te bouwen woningen; de **VVD** is te kennen gegeven dat die 1.500 woningen verkeerd in stukken is gekomen, omdat dat aantal inclusief de woningen op het Stationsgebied is en niet in het gebied 1221; in het houden van een functioneringsgesprek over het college heeft zij nu geen zin; de VVD wil in gesprek over een Omgevingsvisie 2040 en wil daarbij de optie openhouden aangehaakt te blijven bij bestuurlijke gremia die geld kunnen voteren; dat participatie heel ingewikkeld is bij complexe projecten verbaast niemand en daartoe is een geslaagd verwachtingenmanagement nodig, om te voorkomen dat mensen teleurgesteld raken; daarom moet men kaders voor participatie meegeven, omdat mensen elkaar anders niet vinden; de gemeente moet zorgen voor een trechtermodel waarbij er gaandeweg steeds meer helderheid komt;
 - de **PvdA** meent dat de gemeente Hilversum aan tafel bij de MRA is gekomen met een overkoepeling van allerlei postzegelprojecten uitmondend in een groot aantal woningen en vraagt hoe de VVD kan zeggen dat het aantal te bouwen woningen nog kan fluctueren; de **VVD** legt uit dat een sleutelgebied is bedoeld voor opgaven die men niet zelf kan oplossen en als men als gemeente hulp nodig heeft, bijvoorbeeld van het Rijk; Hilversum zit aan tafel bij de MRA omdat er bij een groot aantal woningen ook andere investeringen nodig zijn; als Hilversum zich moet ontwikkelen met minder woningen is het niet meer nodig om sleutelgebied te zijn;
 - **Democraten Hilversum** gaat bij het aantal van 1.500 woningen voor gebied 1221 uit van verkregen informatie in pagina 11 van de strategische notitie van de MRA; de **VVD** vraagt het college daarover helderheid te verschaffen;
 - de **PvdA** heeft in het stuk 'Sleutelgebieden MRA' van februari 2020 gelezen dat 'sleutelgebied' aangeeft dat Hilversum een sleutel in handen heeft om een bijdrage te leveren aan het oplossen van de bouwopgaven in de Metropoolregio Amsterdam; de behoefte van die metropoolregio staat dus centraal en dus niet van Hilversum;
- hecht er belang aan dat het gemeentebestuur zich samen sterk maakt voor de toekomst en steunt de ambitie om Hilversum te versterken; zij neemt geen voorschot op welke grootte, omvang of aard die versterking moet hebben;
 - vraagt aandacht voor de volgende punten;
 1. een sleutelgebied is een middel en geen doel; Hilversum heeft versterking nodig, waarvoor geld nodig is dat uit Den Haag via de MRA-lijn zal moeten komen; daarom is het heel goed dat Hilversum een potentieel sleutelgebied is; de Hilversumse ambitie moet wel leidend zijn en blijven en er moet worden gedaan wat Hilversum nodig heeft;

2. mobiliteit is key; voor een prettig woon- en werkklimaat zijn bereikbaarheid en mobiliteit erg belangrijk; iedereen weet dat het daily urban system van Hilversum nu al onder druk staat en om daaraan iets te doen is lef nodig en de bereidheid om buiten de bestaande kaders te denken;
3. kwaliteit moet leidend zijn; aandacht voor leefbaarheid, ruimtelijke kwaliteit, goede verbindingen met het bestaande weefsel, voortborduren op de kwaliteit van Hilversum tuinstad;
4. investeer in betrokkenheid; in de geest van 1221 te werken aan Hilversum 2040 en met de adviezen van de ARK rekening houden;
5. wees vraagsturend in plaats van vraagvolgend, ontwikkel een ambitie, neem de regie, bepaal zelf de koers; bouw betaalbare woningen voor starters, jongeren en mensen die in Hilversum werken; seniorenwoningen kan men bouwen om lokaal doorstroming te realiseren, zodat jonge gezinnen weer in een gezinswoning terecht kunnen; bouwen wat Hilversum nodig heeft;
6. ruimte om te ondernemen ten behoeve van een welvarend Hilversum; zonder ondernemingen is Hilversum een slaapstad;
7. maak Dudok trots, die lef had en een tuinstad bouwde voor de toekomst.
 - het **CDA** meent dat het gaat om een regionale ambitie en vindt dat er eerst een visie te ontwikkelen is die daarbij past; wenst een reactie op het volgende periode € 1 miljard meer beschikbaar zijn bij de MRA; de **VVD** geeft de opdracht een ambitie te ontwikkelen, waartoe het college input moet verzamelen; scenario's zijn nodig om een visie te kunnen maken; de gemeente is nu in gesprek met de MRA teneinde de ambitie te ontwikkelen om Hilversum zodanig te versterken dat hulp nodig zou kunnen zijn; wanneer precies voor welke plannen geld gevraagd moet worden is nog niet in beeld;
 - de **ChristenUnie** vraagt hoe de VVD de regionale positie van Hilversum ziet en hoe de VVD zich de mobiliteitsvisie voor zich ziet; de **VVD** heeft afgesproken een mobiliteitsvisie te ontwikkelen zonder heilige huisjes en daarover een afweging te maken; de VVD wil de optie openhouden om sleutelgebied te zijn; Hilversum moet zich zodanig ontwikkelen op een manier die voor Hilversum nodig is; daartoe is input nodig, welk huiswerk het college moet doen; Hilversum staat niet op zichzelf in de regio en werkt samen in de Gooi en Vechtstreek, de GooiCorridor en de MRA; de VVD wil nu eerst echter kijken wat Hilversum nodig heeft.
 - **Leefbaar Hilversum** is benieuwd hoe de VVD de tuinstad ziet in combinatie met 6.000 tot 10.000 woningen; de **VVD** ziet een tuinstad 2.0 voor zich; vroeger was een tuinstad een stad met circa 30.000 inwoners; het is een uitdaging voor architecten om met behoud van kwaliteiten de belangrijk gevonden ambities in te passen; als de afweging te maken is voor een bepaald aantal woningen kan het zijn dat een bepaald aantal woningen niet te realiseren is;
 - de **SP** vraagt of het niet beter is met de MRA over een sleutelgebied te gaan praten als Hilversum van zichzelf weet dat te willen worden; de **VVD** ziet een collegevoorstel met opgaven die op Hilversum af komen, die een sprong noodzakelijk zijn; om een afweging te kunnen maken moet duidelijk zijn welke investeringen nodig zijn en welke kwaliteit er komt; de VVD tekent niet koste wat kost voor groei als dat niet kan; een sleutelgebied is een optie/middel.

De PvdA:

- neemt woningnood uiterst serieus en constateert dat er de afgelopen jaren in Hilversum vooral dure woningen zijn gebouwd;
- stelt dat groei voor iedereen goed en betaalbaar moet zijn en niet alleen voor de happy few;
- informeert waarom de aanmelding voor het sleutelgebied buiten de raad om is gedaan, waardoor raad en inwoners met 1-0 achter staan;
- is van opvatting dat meer inwoners en de benodigde schaalessprong niet hard te maken zijn en ook een groter tekort op het sociaal domein opleveren;
- begrijpt niet waarom het college vasthoudt aan verstedelijking in de vorm van verdichting op een heel beperkt gebied en waarom geen alternatieven betrokken worden;

- adviseert bewonersorganisaties mee te helpen denken aan het plan, waarbij een eigen budget hoort;
- informeert waarom geen nulscenario erbij wordt gehaald;
- is benieuwd of er genoeg ruimte is en of er bereidheid is om te onderzoeken of het zoekgebied voor te bouwen woningen groter kan worden;
- informeert naar de gevolgen voor groen, verkeer en leefbaarheid; alleen woningen toevoegen in de gebieden Oost en Noord is voor de fractie geen optie, omdat die al zeer dicht bewoond zijn en verder toevoegen leidt daar alleen maar tot overlast;
- vraagt zich af of geleidelijke groei beter is als zij steden beziet waar al een schaa sprong is gerealiseerd;
- is benieuwd wat er gebeurt als de gemeente nee zegt tegen het sleutelproject; de gemeente kan ook eisen stellen aan de MRA;
- vraagt waarom niet eerst een omgevingsvisie kan worden vastgesteld, om te voorkomen dat achteraf herstelwerkzaamheden nodig zijn;
- ambieert meer kwaliteit dan confectiemodellen;
- wijst op de laatste voorspellingen van de krimp en oplopende werkloosheid;
- stelt dat investeren niet mag leiden tot uit het oog verliezen van de noden van mensen; bouwen is belangrijk, maar wel daar waar het kan.

GroenLinks:

- is het roerend ermee eens dat Hilversum een prachtige plek is om te wonen, te werken en te zijn; iedereen wil niets liever dan dat in de toekomst zo blijft; de angst om die kwaliteiten teniet te doen is er;
- ziet ook opgaven waarvoor de ogen niet te sluiten zijn; een van de belangrijkste is het grote tekort aan betaalbare woningen te verlagen; daarom moet men de juiste keuzes zorgvuldig en breed gedragen maken;
- merkt op dat Hilversum met 90.000 inwoners het centrum van de Gooi en Vechtstreek is; het is een zelfbewuste stap om als gebied sleutelgebied van de MRA te zijn, maar wel vanuit eigen kracht en niet vanuit afhankelijkheid;
- stelt voor punt 4 van het raadsvoorstel aan te passen en vindt het essentieel dat Hilversum zelf de regie houdt; dat dient in het besluitpunt verankerd te zijn;
- wijst op het coalitieakkoord, waarin staat dat behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit uitgangspunt is bij alle ruimtelijke ontwikkelingen, wat vraagt om een integrale aanpak, kennis, kunde en visie; anders wordt Hilversum er niet fraaier op; erfgoedorganisaties en insprekers wezen daar terecht op; de lat ligt hoog, er is schatplichtigheid aan Dudok;
- stelt dat het burgerinitiatief een niet mis te verstaan signaal is; het is belangrijk dat mensen zich gezien en gehoord voelen; de discussie over Hilversum moet men samen voeren;
- stelt voor punt 3 aan te passen en participatie te borgen, middels een stadsatelier, een plek om samen te werken aan de toekomst, daar wordt ter plekke gewerkt aan de plannen; het betreft een prachtige, levendige, duurzame en compacte tuinstad in het groen;
- is het niet eens met de oproep van het burgerinitiatief om het uitwerken van de scenario's aan te houden; dat is een belangrijke stap en zorgt voor kader in de discussie; scenario's moeten niet in beton gegoten zijn, maar met open vizier een kader vormen voor de discussie;
- vindt het jammer dat 10.000 woningen een open discussie in de weg staan en vermoedt dat dat aantal niet te realiseren is; dat scenario wil de fractie echter wel laten zien;
- adviseert een visie op hoogbouw op te stellen;
- wijst op de opgave om betaalbare woningen te bouwen en Hilversum bereikbaar te houden; nu aanhaken bij het sleutelgebied betekent niet de regie uit handen geven;
- kijkt uit naar het gesprek over de scenario's en naar het stadsatelier; samenwerken aan een sterke tuinstad met toekomst; duurzaam, zorgzaam, groen en levendig en met veel betaalbare woningen; vanuit een breed gedragen visie volgen de woningaantallen vanzelf;
 - o de **ChristenUnie** vraagt hoe groen en werken volgens GroenLinks zijn geborgd en is benieuwd of zij zich zorgen maakt over de mobiliteitsvisie; **GroenLinks** leest bij scenario's het integrale verhaal, dus ook voorzieningen, mobiliteit en groen; mobiliteit moet men te allen tijde bekijken;

- **Hilversums Belang** vraagt hoe men het geld zodanig naar de corporaties krijgt dat zij gaan bouwen; **GroenLinks** wil met corporaties naar locaties kijken en bezien wat zij met het geld doen; dat is een puzzel;
- het **CDA** vraagt om concretisering van de aangekondigde amendementen, hoort dat verschillende coalitiepartners heel andere ambities hebben en vraagt wat dat zegt over de coalitie; ook vraagt het CDA of GroenLinks een weg over de hei mogelijk wil maken; **GroenLinks** wil punt 4 aanpassen en vindt de tekst ‘te doen wat nodig is om sleutelgebied te blijven’ ongelukkig; zij mist in punt 3 participatie; zij hoort dat er wel degelijk oog is in de coalitie voor woningnood en wil daarover in de komende tijd praten; Hilversum is deel van de regio; de fractie parkeert de weg over de heide, waarop fractielid Kool graag zal ingaan; het **CDA** constateert een fout in de procedures door eerst scenario’s uit te schrijven die tot een visie komen, waarmee men tot een weg over de hei kan komen; **GroenLinks** is het daarmee niet eens en wil met het uitwerken van de scenario’s de discussie op tafel krijgen; evident is wel dat er bij meer bouwen meer verplaatsingen zijn;
- **Leefbaar Hilversum** vindt een stadsatelier interessant en heeft nog niemand over een groenvisie en het inperken van de openbare ruimte gehoord; zij vraagt hoe GroenLinks en openbare ruimte in het hele verhaal ziet; **GroenLinks** vindt die van belang in het belang van klimaatadaptatie etc.;
- de **VVD** hecht eraan te benadrukken GroenLinks alleen maar dingen te hebben horen zeggen waarin zij zich herkent;
- de **ChristenUnie** vraagt hoe GroenLinks zit in de volgorde van de dingen en is benieuwd wat zij vindt van het betoog van Hart voor Hilversum die participatie voorafgaand aan het proces wil laten gaan; **GroenLinks** vindt participatie van belang en wil daarvoor samen een modus vinden; zij wil een start maken met scenario’s en wil daarna starten met gebiedstafels; in augustus/september is een stap te zetten in een stadsatelier;
- **Hilversums Belang** vraagt of de VVD het eens is met aanpassen van beslispunten 3 en 4; de **VVD** wil beslispunt 4 ook aangepast zien en verwacht zich ook te kunnen vinden in het amendement van GroenLinks over beslispunt 3;
- de **PvdA** vraagt welke rol hoogbouw in de visie van GroenLinks gaat spelen bij het uitwerken van scenario’s; **GroenLinks** vindt het belangrijk zich over bouwhoogtes uit te spreken, omdat dat kader biedt; scenario’s zullen helpen om een visie te ontwikkelen; uitwerken van scenario’s en een visie ontwikkelen kunnen samen oplopen;
- het **CDA** wijst op de kwetsbaarheid van de natuur en vraagt hoe GroenLinks dat ziet met de toename van inwoners; **GroenLinks** antwoordt dat dat een behoorlijke impact heeft en zal van die ontwikkeling leren, in de zin dat anders beheerd zal moeten worden; de natuur is van iedereen en de fractie linkt die niet direct aan het aantal woningen;
- **Democraten Hilversum** vraagt wat GroenLinks met ‘frames’ bedoelt; **GroenLinks** bedoelt daarmee het beeld van honderd woontorens; de fractie vindt het burgerinitiatief belangrijk in de zin dat sprake is van participatie en dat mensen zich gehoord voelen; de fractie is het niet eens met het maken van een pas op de plaats en niet voortgaan;
- de **PvdA** vraagt met welke boodschap GroenLinks het college op pad stuurt; **GroenLinks** wil dat het college aan de slag gaat en is ervan overtuigd dat scenario’s veel meer zullen leiden tot een inhoudelijke discussie; zij ziet het raadsvoorstel op 1 juli graag door de raad behandeld; de **PvdA** meent dat het ontbreken van diverse visies betekent het college met een blanco cheque op pad te sturen; **GroenLinks** is het daarmee niet eens en wil met scenario’s uitspraken doen over hoogbouw en mobiliteit;
- **Leefbaar Hilversum** stelt dat het college ook een andere opdracht kan krijgen dan het uitwerken van drie scenario’s; **GroenLinks** herhaalt dat het belangrijk is om stappen te zetten, waarbij er kader moet zijn om een discussie te voeren.

- is nog steeds niet voor het sleutelgebied, omdat daarmee een strategische keuze voor Hilversum wordt gemaakt, namelijk de gang naar een metropolistieke verstedelijkte omgeving; die keuze is uitgangspunt van de drie scenario's en ligt dus vast;
- stelt vast dat met de opdracht aan het college voor het uitwerken van de scenario's met die keuze wordt ingestemd;
- wil echter een debat over wat de raad wil, wat essentieel is;
- constateert dat van december tot april geen enkel debat over verstedelijking is gevoerd;
- denkt het sleutelgebied als middel pas in te zetten als de gemeente weet wat zij ermee wil;
- meent dat de bestaande opgave al genoeg problemen oplevert;
- vindt de vraag of de raad de switch wil maken van tuinstad naar verstedelijking;
- heeft de insteek eerst een discussie te voeren over wat de raad wil; dat betekent participatie, die niet in de zomervakantie plaatsvindt, en daarna een visie formuleren en eventueel naar de MRA gaan; de **VVD** vraagt aan welke input de **SP** behoefte heeft om een discussie te voeren; de **SP** wil weten waar ontwikkeling nog mogelijk is en alleen een beeld laten vormen van wat men wil; daarover is het nodig met inwoners te praten wat voor stad zij willen; de **VVD** stelt dat dan ook consequenties van wensen duidelijk moeten zijn; de **SP** bevestigt dat; de **VVD** wil daarom het college huiswerk laten doen om de raad input te geven; de **SP** wil dat niet doen met voorliggende raadsvoorstel en wil dan ook verder kijken, bijvoorbeeld groeien met een natuurlijke groei;
- kan het voorliggende raadsvoorstel niet accepteren.

Leefbaar Hilversum:

- vindt dat niemand op de rijdende trein van het project sleutelproject moet springen; raad en bewoners staan aan de kant; de trein stopt alleen als er gestemd moet worden, maar doel en bestemming van de reis zijn niet bekend, evenals de mogelijkheid om de route te wijzigen of om van spoor te wisselen;
- wijst op de noodzaak van een goede machinist die de regels kent;
- lijkt het dat het spoorboekje zonder toestemming van de directie al is gedrukt;
- stelt voor de trein te laten stoppen bij het participatiestation en aandachtig te luisteren naar de wijsheid van bewoners; hun wijsheid kan men gebruiken voor de toekomst van Hilversum;
- stelt dat het college lef heeft als het toegeeft dat het beter een andere route had kunnen kiezen, als het achter bewoners en raad gaat staan, waardevolle inbreng serieus neemt en opnieuw begint bij het begin; het gaat namelijk erom wat Hilversum wil.

Hilversums Belang:

- is diep onder de indruk van het burgerinitiatief en neemt dat serieus;
- vindt haastige spoed bij het sleutelgebied niet goed, ook omdat er nog geen visie en draagvlak onder burgers zijn;
- vindt de hamvraag of het kan om 10.000 woningen bij te bouwen, die een megalomane indruk maken; die zorgen voor meer inkomsten, maar ook voor zeer hoge kosten voor infrastructuur, mobiliteit en milieu;
- vraagt het college om een schatting te maken van de extra kosten;
- informeert naar de voortgang van de woningen bij het Philipshof en of het nu tijd is om het Circusterrein voor te bereiden op betaalbare woningen;
- is de verhouding tussen een small, medium en large scenario onduidelijk;
- informeert naar de effecten en de gevolgen als de raad het sleutelproject niet doorzet;
- verwijst naar de collegebrief van 19 januari 2019 waar een capaciteit van 3.260 woningen is genoemd;
- noemt 10.000 woningen daarom niet haalbaar en betaalbaar;
- attendeert erop dat het activeren van tientallen miljoenen euro's projectkosten leidt tot een vermeerdering van het eigen vermogen; dan kan de gemeente meer lenen, met meer risico tot gevolg; de fractie vraagt het college van deze wijze van boekhouden af te zien;
- erkent de maatschappelijke opgave voor de komende twintig jaar en vindt de gemaakte opmerking daarover badinerend.

Democraten Hilversum:

- vindt de reacties van de 29 wijkverenigingen indrukwekkend en concludeert dat Hilversummers gehoord en betrokken willen worden bij het bepalen van de toekomst van hun gemeente;
- steunt het burgerinitiatief voor 100%;
- constateert dat het college een plan heeft gepresenteerd om Hilversum met 10.000 woningen te verdichten en te veranderen volgens een kosmopolitisch hoogstedelijk model;
- vindt het college veel dingen stellen die veel vragen oproepen;
- ziet dat het college burgers zegt serieus te nemen, maar tegelijkertijd het minimum aantal woningen buiten de burgers om wenst vast te leggen en het burgerinitiatief afserveert;
- constateert dat het college beweert dat er geen voorwaarden zijn voor een sleutelgebied, maar dat het wel een minimum woningaantal van 6.000 introduceert;
- brengt naar voren dat het college stelt te werken aan een eigen Hilversumse strategie, maar tegelijk ook zegt zich definitief aan te sluiten bij de policentrische strategie van Amsterdam; Hilversum moet dus bouwen voor Amsterdam;
- stelt vast dat het college zegt dat Hilversum er alleen voor staat, maar tegelijk aangeeft dat Hilversum de centrumgemeente van de Gooi en Vechtstreek is;
- ziet dat het college de identiteit van de tuinstad wil behouden en versterken, maar wel afkoerst op een kosmopolitisch hoogstedelijk milieu;
- merkt op dat het college zegt dat de geldende Structuurvisie Hilversum 2030 niet scherp genoeg is, maar voor de nieuwe kaders vooral wenst dat ze globaal en flexibel is;
- releveert dat het college het sleutelgebied als verdichting bij OV-knooppunten lanceerde, maar nu tegelijk mikt op het hele gemeentelijke gebied;
- zag het college de volgordelijkheid der dingen bevestigen met de omgevingsvisie als het grote kader, maar wil daarop vooruitlopend eerst strategische keuzen maken en eerst mensen inhuren bij die strategische richting en pas daarna aan visievorming doen;
- ziet dat het college de agenda 2.0 van de MRA als strategische basis gebruikt, maar die gaat over de jaren 2020-2024, terwijl Hilversum de lange termijn tot 2040 beoogt; daarbij is de strategische basis van de MRA in korte tijd totaal gewijzigd;
- zag het college zich rijk rekenen met subsidies, maar geen kijk hebben op de schuldenpositie en de meerjarige begroting; terwijl bij bouwen geldt zelf voldoende substantiële middelen in te brengen: bij MIRT-projecten 25% van de projectkosten, wat rechtstreeks voortvloeit uit de wettelijke eisen;
- constateert dat het college stelt dat het per se nodig is om aan tafel bij de MRA te zitten, maar tegelijk erkent dat complexe projecten in Hilversum zonder de MRA zijn gerealiseerd;
- merkt op dat het college aangeeft dat het sleutelgebied nodig is voor verduurzaming, maar erkent dat voor gebruik maken van MRA invest-gelden voor verduurzaming het sleutelgebied niet nodig is.
- wijst erop dat het college op geen antwoord heeft gegeven op technische vragen 11, 16, 17, 18, 20, 22, 27, 28, 31, 39, 55, 56, 71, 74, 77, 93, 97, 98, 102, 106, 107, 108, 110, 111, 121, 122, 123 en 126; tegelijk zegt het college geen aanvullende onderzoeken te hebben lopen;
- stelt vast dat het college voor het spoor 1,5 km in beeld brengt met een benodigde € 200 miljoen tot € 500 miljoen; het betreft 1,5 van de 6 km waar verdichting is gepland, terwijl voor de spoorcorridor één investeringspakket nodig is voor de hele corridor, dus ook bijvoorbeeld voor Gooise Meren; voor wegverkeer is nog helemaal geen raming beschikbaar; milieueffecten zijn ook niet in beeld;
- brengt naar voren dat het college een kaart presenteert met drie nieuwe HOV-verbindingen, maar tegelijk stelt dat er geen enkel materiaal onder ligt;
- constateert dat het college autonome bevolkingsgroei in de lokale context duidt, maar bij doorvragen op dataverschillen aangeeft dat het immigratie betreft;
- ziet het college het unieke ecosysteem van het huidige Media Mark roemen, maar tegelijk met de eerste aanzet richting een woonwijk komen;
- zegt dat het college voorbij gaat aan de vraag waarom een gemeente met meer dan 90.000 inwoners geen volwaardige gesprekspartner voor provincie en Rijk kan zijn, evenals aan de

vraag waarom inwoneraantallen onvoldoende zouden zijn om het voorzieningenniveau in stand te houden;

- stelt dat de ARK wordt geacht te adviseren over de ruimtelijke kwaliteit van Hilversum, maar daarover het ARK-advies nu niet gaat; geen woord is gerept over de huidige of toekomstige te realiseren kwaliteit, er zijn geen randvoorwaarden, denkrichtingen en gedachten over de kwaliteitskaders voor ruimte en ontwerp genoemd; de ARK pleit wel voor een strategisch saneringsbeleid, waarbij wijken die sleets of onvoldoende toekomstbestendig zijn worden gesloopt om plaats te maken voor nieuwbouw; de mogelijkheid om wijken die passen binnen de structuur van de tuinstad vitaal te maken door particuliere of collectieve woningverbetering is niet genoemd, evenals waar de huidige bewoners moeten blijven; voor de benodigde onteigeningen en sloop beveelt de ARK de Wet voorkeursrecht gemeenten aan;
- is bij zoveel fundamentele vragen de grens bereikt, gelet op de door het college voorgestelde route en wat de verantwoordelijkheid van de raad is;
- vindt het hoog tijd dat burgers aan zet komen, betere info beschikbaar komt, zoals een MER, een mobiliteitsvisie en het herstellen van de volgorde van de dingen: omgevingsvisie, strategie, plannen, mensen en middelen;
- concludeert dat de omgevingsvisie het geëigende proces voor kaderstelling en participatie over de toekomst van Hilversum is.

De **SP**:

- informeert naar de stand van zaken met betrekking tot het koersdocument; wethouder **Voorink** zal adviseren dat vrij te geven voor verdere inspraak en gesprekken.

De **voorzitter** sluit de vergadering om 23.49 uur.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de gemeenteraad d.d. 1 juli 2020

De griffier,

De voorzitter,

P.M.H. van Ruitenbeek

P.I. Broertjes